

OGÓLNE STANDARDY OCHRONY DZIECI W ARCHIDIECEZJI BIAŁOSTOCKIEJ

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Archidiecezja Białostocka przyjmuje nie tylko ustawową, lecz przede wszystkim moralną odpowiedzialność za ochronę i promowanie dobra wszystkich dzieci oraz zobowiązuje się dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne i przyjazne środowisko, w którym dzieci są szanowane i doceniane. Niedopuszczalne jest bowiem stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.

Archidiecezja Białostocka jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo wszystkim dzieciom. W myśl wartości wypływających z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: *Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie* (Mt 7,12a). Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali pracownicy i współpracownicy parafii należących do Archidiecezji, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc.

Ochrona przed krzywdzeniem wpisana jest w misję Kościoła katolickiego powierzoną mu przez samego Jezusa. Dlatego każdy (tzn. przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi) powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

W parafiach Archidiecezji został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. *Ustawa Kamilka*), jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła Katolickiego w Polsce. W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczą zaangażowani świeccy, a także dzieci.

W parafiach Archidiecezji działa Zespół ds. Prewencji, któremu przewodzi proboszcz. W skład Zespołu wchodzi: osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci, osoba zaufana oraz osoba odpowiedzialna za interwencję. O każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z dziećmi (księża i świeccy), proboszcz uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz z Krajowego Rejestru Karnego.

Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia pomieszczenia podmiotom zewnętrznym, a ich działalność nie obejmuje kontaktu z dziećmi jw., należy zadbać o to, aby dzieci faktycznie nie przebywały same w obecności osób z zewnątrz, po drugie

wskazane jest, aby osoby te lub zarządcę podmiotu zewnętrznego zapoznać z standardami ochrony dzieci w danej parafii i przyjąć od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami.

Z zasady osobą odpowiedzialną za interwencję w przypadku podejrzenia lub zaistnienia przemocy jest zarządca placówki, czyli w tym wypadku proboszcz parafii, może on jednak delegować do tego zadania kompetentną osobę.

Osoby tworzące wraz z proboszczem Zespół ds. Prewencji ściśle z sobą współpracują. Wskazane przez proboszcza osoby świeckie cieszą się zaufaniem, są odpowiednio przeszkolone i kompetentne. Mają one wiedzę, jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne.

W sytuacji, gdy nie ma możliwości powołania całego zespołu (mniejsze parafie np. na wsi), powołana jest jedna osoba, która łączy powyższe funkcje.

Zespół ten współpracuje również z osobami odpowiedzialnymi w Archidiecezji za prewencję oraz z delegatem ds. ochrony dzieci i młodzieży.

Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność (zazwyczaj osoba zaufana oraz/lub osoba odpowiedzialna za interwencję), ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz. Rejestr prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych. Notatką taką posługujemy się w działaniach interwencyjnych (np. przy zgłoszeniu do prokuratury).

W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/ oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.

Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.

Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania. Z kolei jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z proboszczem i delegatem diecezjalnym.

Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym. Stąd też, jeśli jakkolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.

Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą: rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej); rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego); strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej); rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy; rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy; zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie; innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.

Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu. Ponadto każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi co dwa lata uczestniczy w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez osobę odpowiedzialną w Archidiecezji za prewencję.

Osoby odpowiedzialne za prewencję w danej parafii uczestniczą raz w roku w spotkaniu odpowiedzialnych za prewencję w Archidiecezji.

Białystok, dn. 14.08.2024 r.